Fogvatartotti választójog
Kérdések és válaszok

Figyelem! Ezt a tájékoztatót legutóbb 2022-ben frissítettük, így elavult lehet. Amennyiben aktualizáljuk, meg fogjuk itt osztani az új tájékoztató linkjét.

1. Mi történik Magyarországon 2022. április 3-án?

Egyszerre lesz országgyűlési választás és népszavazás.

2. Kit választunk egy országgyűlési választáson?

Titkos szavazással országgyűlési képviselőket választunk. Egy egyéni jelöltre és egy pártlistára lehet szavazni. (Ha nemzetiségi névjegyzékben szerepel a választópolgár, akkor a pártlista helyett nemzetiségi listára tud szavazni.)

3. Fogvatartottak részt vehetnek az április 3-i választáson és a népszavazáson?

Az a fogvatartott jogosult választásra, aki

- nagykorú magyar állampolgár (kettős állampolgárként is), és
- cselekvőképes, és
- nem áll közügyektől eltiltás hatálya alatt.

4. Hogyan értesülnek a fogvatartottak arról, hogy szavazhatnak?

A bv. intézet feladata tájékoztatni azokat a fogvatartottakat, akik a fentiek alapján jogosultak a választáson és a szavazáson részt venni. **Írásban**, külön nyilatkozatban kell rögzítenie a bv-nek, hogy ez a tájékoztatás megtörtént.

5. **Hol és mikor történik a szavazás?**

Főszabály szerint a bv. intézetben, egy erre kialakított, biztonsági szempontból megfelelő szavazóhelyiségben. A helyiség elektronikus megfigyelése tilos, ez a szavazás titkossága miatt fontos. Félbeszakítás is kérhető legfeljebb 3 napra, ekkor a szavazás a lakcím szerinti választóhelyiségben történik, de ezt csak szükség esetén engedélyezik.

6. Honnan tudják a fogvatartottak, hogyan lehet voksolni?

A szavazóhelyiségben lesz egy szavazatszámláló bizottság. Ők mondják el, mik az érvényes voksolás feltételei, kérésre tájékoztatást adnak a szavazólap tartalmáról, használatáról. A szavazatszámláló bizottság **semmilyen módon nem befolyásolhatja a választó döntését**, akkor sem, amikor a tájékoztatást nyújtja.

7. Milyen feltételekkel lehet szavazni?

Az szavazhat a szavazóhelyiségben, akit a bv. előzetesen tájékoztatott erről (lásd: 4. kérdés). A fogvatartott személyazonosságát a bv. intézet nyilvántartása alapján kell megállapítani. A választópolgár ez alapján kap lepecsételt szavazólapot, ennek átvételét aláírásával igazolja.

8. Hogyan kell érvényesen szavazni?

A szavazólapon szereplő jelöltre, listára lehet szavazni a jelölt neve melletti, vagy a lista neve feletti körbe **tollal** írt **x** vagy **+** jelöléssel. Több választás esetén a választás érvénytelen. Nem teszi érvénytelenné a szavazatot, ha a szavazólapra a + vagy a x jelen túl a szavazólapra ír vagy rajzol is valamit.
A kitöltés után a szavazólapot vagy borítékban vagy anélkül a szavazóurnába kell dobni.

9. Mi garantálja a választás és szavazás titkosságát?

A szavazóhelyiségben csak a szavazatszámláló bizottság tagjai, a választásra jogosult fogvatartottak és az őrök lehetnek. Kivételes esetben nemzetközi megfigyelők (akik a választási eljárás menetét kísérik figyelemmel) és a sajtó is jelen lehet. Azt senki nem nézheti meg, hogy hova húzza be a választó az ikszet vagy plusz jelet, a választó maga teszi borítékba a szavazólapot, és ő maga dobja azt bele az urnába. Az urnát a szavazatszámláló bizottság csak a nap végén fogja kinyitni, így nem lesz azonosítható, hogy mire szavazott a fogvatartott.

A választást követő 90. nap utáni munkanapon a választással kapcsolatos iratokat a bv-nek és a választási irodának meg kell semmisítenie.

10. Mi az a népszavazás?

Előre megfogalmazott kérdésekre vonatkozóan választhatnak igen és nem válaszok közül a szavazáson részt vevők. A mostani népszavazás a kormány álláspontja szerint gyermekvédelmi kérdésekről szól, az ellenzék és több civil szervezet szerint azonban ezek gyűlöletkeltőek.

11. Mikor érvényes és eredményes egy népszavazás?

Érvényes az országos népszavazás, ha az összes választópolgár több, mint fele szavazott, és eredményes, ha az érvényesen szavazók több mint fele a feltett kérdésekre ugyanazt a választ adta. Ha eredményes a népszavazás, akkor azzal ellentétes törvényt három évig nem hozhat az országgyűlés. Érvényes a szavazat, ha csak az igen vagy a nem opciónál tesz X vagy + jelet a karikába. Érvénytelen a szavazat, ha az igen és a nem karikákba is tesz X vagy + jelet.

12. Kötelező a népszavazáson is részt venni, ha az országgyűlési választáson szavazni szeretne?

Nem. Nem köteles senki átvenni azt a szavazólapot, amelyiken nem szeretne szavazni. Senki nem kötelezheti a választópolgárt, hogy kitöltse vagy érvényesen töltse ki a szavazólapot.

13. Az írni/olvasni nem tudó, fogyatékos személyek is részt vehetnek a szavazáson?

Igen. A bv. intézetnek zökkenőmentessé kell tenni a fogyatékossággal élők szavazását is.

14. Letartóztatásban lévő személy is részt vehet a választáson és a szavazáson?

Igen, ha nagykorú magyar állampolgár és nincs eltiltva a közügyektől egy korábbi ítélet miatt. Letartóztatottak választójogának biztosításáról is a bv. intézet intézkedik.

15. A bűnügyi felügyeletben lévő személy is részt vehet a választáson és a szavazáson?

Igen, ha jogosult a választásra. Ha a bíróság által kijelölt mozgástéren kívül esik a szavazóhelyiség, akkor kétféle lehetőség van. A választó kérelmezheti a bíróságtól, hogy feloldja erre az időre a területi korlátozást és engedje, hogy odamehessen a választó az illetékes szavazóhelyiségbe.

A másik lehetőség, hogy a választó mozgóurnát igényel. Ha határidőben igényli, a mozgóurnát kötelező biztosítani, ami azt jelenti, hogy a szavazatszámláló bizottság két tagja kimegy április 3-án a reintegrációs őrizetben lévő otthonába, vagy ahol azt a választó tölti.

A mozgóurna igényelhető online, levélben, meghatalmazott útján és személyesen is.
- Online ügyfélkapu nélkül: március 30-ig,
- Levélben: március 30-ig kell megérkeznie a levélnek a helyi választási irodához
- Személyesen: április 1-ig
- Online ügyfélkapuval: április 3. 12:00-ig
- Meghatalmazott útján: április 3. 12:00-ig. A meghatalmazottnak április 1-ig a helyi választási irodába, utána a szavazatszámláló bizottsághoz kell vinni a kérelmet. A legpraktikusabb minél előbb elintézni.

A benyújtás szabályai itt, az online igénylő felület itt, a papír alapú kérelem mintája itt található.

16. Reintegrációs őrizetben lévő személy is részt vehet a választáson és a szavazáson?

Igen, ha jogosult a választásra. Ha a bv. bíró által kijelölt mozgástéren kívül esik a szavazóhelyiség, akkor kétféle lehetőség van. A választó kérelmezheti a bv. bírótól, hogy feloldja erre az időre a területi korlátozást és engedje, hogy odamehessen a választó az illetékes szavazóhelyiségbe. Időbe telik ezeknek a kérelmeknek az engedélyezése.

A másik lehetőség, hogy a választó mozgóurnát igényel. Ha határidőben igényli, a mozgóurnát kötelező biztosítani, ami azt jelenti, hogy a szavazatszámláló bizottság két tagja kimegy április 3-án a reintegrációs őrizetben lévő otthonába, vagy ahol azt a választó tölti.

A mozgóurna igényelhető online, levélben, meghatalmazott útján és személyesen is.
- Online ügyfélkapu nélkül: március 30-ig,
- Levélben: március 30-ig kell megérkeznie a levélnek a helyi választási irodához
- Személyesen: április 1-ig
- Online ügyfélkapuval: április 3. 12:00-ig
- Meghatalmazott útján: április 3. 12:00-ig. A meghatalmazottnak április 1-ig a helyi választási irodába, utána a szavazatszámláló bizottsághoz kell vinni a kérelmet. A legpraktikusabb minél előbb elintézni.

A benyújtás szabályai itt, az online igénylő felület itt, a papír alapú kérelem mintája itt található.

16. A külföldön fogvatartott magyar állampolgár tud szavazni?

Ha külföldön fogvatartott személynek

- **van** magyarországi lakcíme, akkor nem tud szavazni, mert külképviseleten kellene ehhez személyesen megjelennie.
- ha **nincs** magyarországi lakcíme, akkor levélben szavazhat. Ehhez regisztrálni kell, amiről bővebb tájékoztató itt és itt található.

17. Kórházban vagy az IMEI-ben lévő beteg is szavazhat?

Ha 3. kérdésben felsorolt feltételeknek megfelel, azaz van szavazati joga, akkor a bv-nek/IMEI-nek biztosítania kell, hogy a beteg a választójogát gyakorolhassa.

18. Mik a választási csalások?

- Senki nem kötelezheti a választópolgárt arra, hogy elmondja, kire szavazott.
- Senki nem ígérhet a szavazónak ajándékot, jutalmat a szavazatáért, és senki nem fenyegetheti vagy utasíthatja, hogy konkrétan kire vagy melyik listára szavazzon.
- A szavazat leadása titkos, nem tartozik elszámolni senki felé a szavazatával a választó.

Ha a fentiek közül valamelyik mégis megvalósul, az választási csalásnak minősül.

19. Mit tehet egy fogvatartott, ha választási csalást tapasztal?

V: Ha valamilyen jogsértés tapasztal, akkor azt érdemes bejelenteni, hogy azt a választási szervek kivizsgálhassák. Ha valaki pl. jogosultság nélkül szavaz, jogosulatlanul ír alá, megsérti a választás titkosságát, szavazatáért pénzt fogad el, az bűncselekménynek minősül. Ilyenkor rendőrségi feljelentést lehet tenni.

Ha rendellenességet tapasztal a szavazáskor, akkor 3 napon belül kifogást is tehet a választási bizottságnál.

Forrás: Alaptörvény, az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény (Vjt.), a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.), 2/2022. (II.10.) BVOP utasítás